

Parkanon kaupunki / Mika Klimenko
Parkanontie 37
39700 PARKANO
mika.klimenko@parkano.fi

Viite Ruoppausilmoitus 11.4.2024

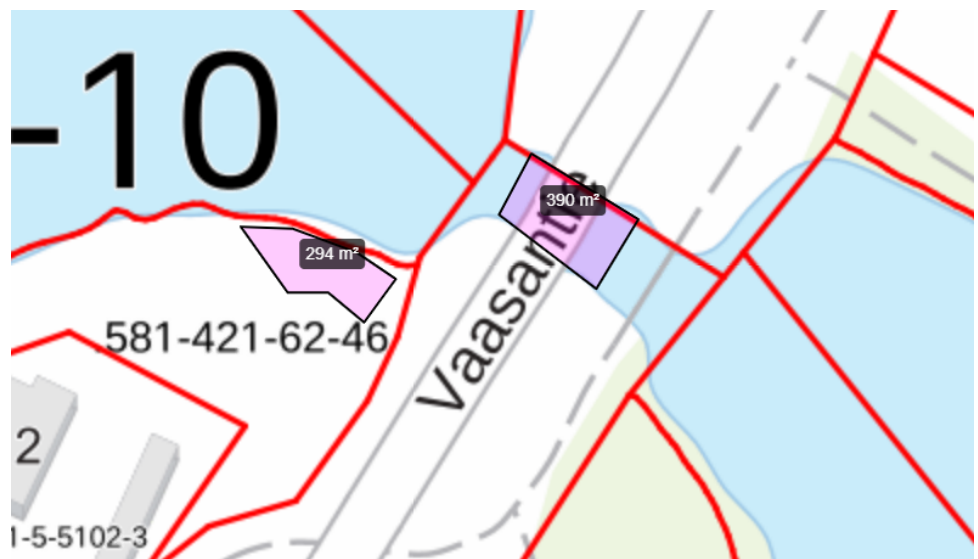
Lausunto ruoppausilmoituksesta, ruoppauksen toteuttaminen ilmoitusmenettelyllä, Kirkkojärvi, Parkano

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on vesilain yleisen edun valvontaviranomaisena käsitellyt 11.4.2024 vastaanotetun Parkanon Kirkkojärven alueen kiinteistöä 581-5-9906-1 koskevan ruoppausilmoituksen. Ilmoituksen perusteella ruoppaus kohdistuu Vaasantiellä olevan Leikkosen sillan alle (Liitekuva 1.).

Kirkkojärven sillan kohdalla olevien vesialueiden kiinteistötunnukset ovat 581-421-876-10 ja (Rantalan talon vesialue) 581-421-876-9 (Kanan ym. talojen vesialue), jotka ovat järjestäytymättömiä yhteisiä vesialueita. Asiakirjojen perusteella hankkeesta ei ole tehty ilmoitusta vesialueiden omistajille.

Ruopattavan alueen pinta-ala on noin 390 m² ja ruopattavan massan määräksi on ilmoitettu 390 m³. Ruoppausmassojen läjitysalueeksi on suunniteltu kiinteistö 581-421-62-46 (Sokki)

Ruoppaus on suunnitelmissa totuttaa syyskuussa vuonna 2024 ja hankkeen arvioitu kesto on 5 päivää.

Liitekuva 1. Suunnitelmakartta ruoppaus- ja läjitysalueesta 11.4.2024

19.4.2024

Ruoppausilmoituksesta ELY-keskus esittää lausuntonaan seuraavan:

Vesilain 2 luvun 6 §:n mukaan lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta kärsivä saa ilman vesialueen omistajan suostumusta suorittaa haitan poistamiseksi tarpeellisen toimenpiteen vesistön tilan ja käyttömahdollisuuksien parantamiseksi. Oikeuden edellytyksenä on, että toimenpide ei 3 luvun 2 tai 3 §:n nojalla edellytä lupaa eikä työn suorittamisesta aiheudu omistajalle huomattavaa haittaa tai ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ympäristön pilaantumista vesialueella.

Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeessa toteutettavat toimenpiteet eivät ennakkokäsityksen mukaan aiheuta vesilain 3 luvun 2 § ja 3 §:ssä luvanvaraiseksi säädettyjä vaikutuksia eikä hankkeella olisi vaikutusta vesilaissa tarkoitettuihin vesistöihin, joten hanke voidaan toteuttaa esitetyn toimenpidesuunnitelman perustella ilman vesilupaa. Hankkeen toteuttamisessa tulee kuitenkin huomioida tämän kirjeen liitteessä esitetyt ruoppauksiin ja niittoihin liittyvät näkökohdat sekä seuraavat toteuttamisen edellytykset:

- 1) Työtä tehdessä huolehditaan siitä, että työalueella olevia toisten omistamia rakenteita (mm. johdot, kaapelit) tai laitteita ei vahingoiteta.
- 2) Massojen asianmukainen läjitys tulee varmistaa, jotta ne eivät pääse takaisin uomaan tulvan tai sateen aikana. Läjitysalue ja työstä aiheutuneet jäljet on siistittävä ympäristöön sopivaksi.
- 3) Hankkeesta ilmoittaminen yhteisen alueen järjestäytymättömille osakaskunnille tehdään siten kuin vesilain 2 luvun 6§:n pykälässä on säädetty.

ELY-keskus muistuttaa, että hankkeesta vastaavana olette vastuussa hankkeen laillisuudesta sekä mahdollisesta vahingosta ja haitasta.

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueen ympäristönsuojeluyksikössä.

Asiakirjan hyväksyntä

Lausunnon on esitellyt ylitarkastaja Aleksi Kulmala ja ratkaissut ylitarkastaja Jussi Iso-Tuisku. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

AK/ak

Tiedoksi

Parkanon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Liite

Liitekuva 1. Suunnitelmakartta ruoppaus- ja läjitysalueesta 11.4.2024

Liite 2. Ruoppauksiin liittyviä yleisiä näkökohtia ja ohjeita

LIITE 2.

Ruoppauksiin ja niittoihin liittyviä neuvoja

Vesilain mukaisen luvan tarve (ilmoitus ei riitä)

Yli 500 m³ ruoppauksen tekeminen edellyttää aina aluehallintoviraston (AVI) luvan hakemista. Pienempikin toimenpide voi tarvita luvan, jos hankkeesta aiheutuu vesialueella tarkoitettuja haitallisia seurauksia yleisesti vesiympäristölle tai yksityiselle, joka ei anna toimenpiteelle kirjallista suostumusta.

Ilmoittaminen (ruoppaus- ja niittoilmoitus –lomake)

Vesilain mukaan ruoppauksesta ja kasvillisuuden niitosta on ilmoitettava ELY-keskukselle ja vesialueen omistajalle 30 vrk ennen toimenpiteen suorittamista. Vesialue on usein yhteisomistuksessa (osakaskunta). Yhteisöllä voi olla nimettynä henkilö, jolla on valtuudet hoitaa yhteisen alueen asioita. Vesialueen omistajan tiedot (kiinteistön nimi ja RN:o) saa selville maanmittaustoimistosta. Vesialueen omistajan "jäljille" pääsee mahdollisesti myös kalastuslupien myyjän kautta.

Ruoppauksen toteuttaja on vastuussa hankkeen lainmukaisuudesta ja aiheuttamistaan haitallisista seurauksista. Ongelmien ja riitojen välttämiseksi on hyvä keskustella ja sopia hankkeesta lähinaapureiden ja vesialueen omistajan kanssa.

Ruoppaustoimenpiteet tulee aina suunnitella ja toteuttaa huolellisesti, jotta mahdollisista ympäristöhaitoilta ja naapuririidoilta vältytään. Ruoppauksessa ja läjitysmassojen sijoituksessa tulee erityisesti ottaa huomioon luonto- ja vesiympäristö maisema-arvoineen. Ilmoituksen perusteella luvan tarve arvioidaan tapauskohtaisesti. Lupa vaaditaan, jos toimenpiteistä voi aiheutua haittaa esimerkiksi luonnolle tai kalakannoille. Alle hehtaarin kokoisen luonnontilaisen kaltaisen lammen sekä merenrannoilla alle kymmenen hehtaarin kokoisen luonnontilaisen kaltaisen fladan ja kluuvijärven luonnontilan vaarantaminen on aina kiellettyä ilman aluehallintoviraston lupaa.

Ennen ruoppausta tai niittoa

Kohteen perustiedot

Selvitä omistamasi alueen rajat ennen kaikkea vesistöön nähden. Jos tonttisi edustalla on vesijättöä, se ei kuulu tilaan, ellei sitä ole lunastettu.

Selvitä omistamasi alueen rajat ennen kaikkea vesistöön nähden. Suorita kohteessa mittauksia (syvyysuhteet ja ruoppausalueen ja -syvyyden määrittäminen). Selvitä vedenkorkeuden vaihtelut. Oleellinen vedenkorkeustieto on keskivesi (= pitkän ajan keskimääräinen vedenkorkeus, MW), joka määrittää maa- ja vesialueen välisen rajan (= rantaviiva). Ylin vedenkorkeus on oleellinen, kun valitaan ruoppausmassojen läjityspaikkaa.

Jos tonttisi edustalla on vesijättöä (entistä vesialuetta, joka on pysyvästi muuttunut maa-alueeksi), se ei kuulu tonttiin, ellei sitä ole lunastettu.

19.4.2024

Selvitä alueella olevat **luontoarvot** ja ota huomioon myös luonnonsuojelulain rauhoitussäädökset, kuten:

- rauhoitettujen eläinten häiritseminen lisääntymisaikana ja niiden pesien vahingoittaminen on kielletty.

Tietoja vedenkorkeuksista, vedenlaadusta ja luontoarvoista saatavana:

https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Ymparistotietojarjestelmat

<https://www.ymparisto.fi/vesistoennusteet>

Varmista, että ruoppausalueella ei ole **putkia tai kaapeleita**. Selvitä kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta, tarvitseeko ruoppaus tai läjitys maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia lupia.

Pyydä tarjousta useammalta sellaiselta urakoitsijalta, joka on tehnyt onnistuneita ruoppaushankkeita aikaisemmin. Käy tarvittaessa tutustumassa onnistuneisiin kohteisiin. Pyydä urakoitsijan käymään paikalla ennen tarjouksen tekemistä.

Vastuu työn toteutuksesta ja valvonnasta sekä mahdollisista haitoista on ruoppaustyön teettäjällä. Riittävällä ammattitaidolla tehty kunnollinen työn suunnittelu vähentää haittojen syntymistä.

Hankkeen toteuttaminen

Työn ajankohta

Pyri ajoittamaan työ siten, että ympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Paras ajankohta ruoppauksen toteuttamiseen on syksy ja talvi. Samentumisen ja muiden ruoppauksesta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi ruoppaustyö tulisi ajoittaa virkistyskäyttökauden ulkopuolelle. Lintujen pesintäaikoja ja kalojen kutuaikoja on vältettävä. Ruopata voi pääsääntöisesti 1.9.–30.4 välisenä aikana. Jos linnustolle tai kalastolle ei aiheudu haittaa, voi ruopata vielä toukokuussa. Suojelu-, Natura- ja muilla linnuston kannalta merkittävillä alueilla työaika on 1.10.–31.3.

Pieniin ruoppauksiin syksy tai varhainen kevät sopivat hyvin, koska silloin vedenpinnat ovat järvissä yleensä alhaalla ja työ on helpompaa. Isommat ruoppaukset on suositeltavaa tehdä talviaikaan jään päältä, jos jää ja maapohja kantavat kaivumassojen kuljetuskaluston. Merialueilla jään kantavuus ei yleensä salli isompia ruoppauksia.

Työssä on syytä pyrkiä siihen, että ruopattu alue syvenee ulapalle päin, jotta ei synny lietettä keräävää kuoppaa. Ruopatun alueen sivuluiskat eivät saa jäädä pystysuoriksi, vaan ne tulee luiskata maalajin edellyttämään kaltevuuteen. Muuten aiheutuu tarpeetonta vesialueen samentumista.

Ruoppausmassojen sijoittaminen ja vesiympäristön huomioiminen

Ruoppausmassoja ei saa läjittää toisen maa-alueelle tai vesijätölle ilman omistajan suostumusta, eikä vesialueelle ilman aluehallintoviraston lupaa. Ruoppausmassojen asianmukainen läjitys tulee varmistaa, jotta ne eivät pääse takaisin vesistöön tulvan, aallokon tai sateen aikana. Läjitysalue ja työstä aiheutuneet jäljet on siistittävä ympäristöön sopivaksi. Irronnut kasvillisuus tulee kerätä pois vesistöistä ja sijoittaa asianmukaisesti.

19.4.2024

Ruoppausmassoja ei tule lainkaan läjittää vesialueelle, mutta myös rantavyöhykkeen luontoarvot tulee ottaa huomioon ruoppauksessa ja massojen läjityksessä. Massoja ei tulisi läjittää esim. luonnon monimuotoisuuden kannalta merkityksellisille rantaniityille ja rantaluhdille.

Hyvin monet järvien-, jokien- ja merenrantojen rantavyöhykkeen luontotyytit ovat lisäksi uhanalaisia. Rannoilla voi esiintyä myös uhanalaisia lajeja. Vesiympäristöön kuuluvilla rantavyöhykkeillä voi olla tärkeä merkitys kalojen kutualueena. Luontoympäristöä vahingoittava läjitys on yleensäkin vesilain haitan minimointisäännöksen vastainen ja se voi olla vesilain luvanvarainen toimenpide, vaikkei ruoppaustyö muutoin lupaa tarvitsisikaan.

Massoja ei saa läjittää luonnonsuojelu- tai Natura-alueelle, eikä arvokkaille perinnebiotooppialueille. Kaunista rantapuustoa ei ole syytä tuhota läjittämällä massoja puiden juurille. Läjitysalue on siistittävä ympäristöön sopivaksi. Vesialueen täyttäminen ei muodosta vesijättöä, vaan se on mahdollisesti luvaton toimenpide. Vesijätölle ei yleensä muutenkaan pitäisi läjittää ainakaan ilman asianmukaista eroosiosuojausta.

Ruoppauksen haitat ja niiden välttäminen

Matalat rannat ja niihin usein liittyvät tulva-alueet ovat monimuotoisia elinympäristöjä, joiden lajisto voi kärsiä ruoppauksista tai kadota niiden takia kokonaan. Ruoppaustoimenpiteistä voi aiheutua myös veden samentumista, ravinteiden vapautumista pohjasedimentistä veteen, kalojen kutualueiden tuhoutumista, ranta-alueiden syöpmistä ja sortumista sekä maiseman rumentumista. Ympärii kohde tarvittaessa suojaverhoilla.

Pohjan peittäminen

Usein ruoppaukseen liittyy ruopatun alueen peittäminen suodatinkankaalla ja/tai soralla tai hiekalla. Peittämistä tehdään varsinkin, kun ruoppauksen seurauksena esille tulee samentumista aiheuttavaa hienoainesta, kuten savea. Alueen peittäminen tulee tehdä ympäröivää pohjaa mukaillen, jotta pohjaan ei synny kuoppaa eikä kohoumaa. Vesialueen täyttämiseen rannan omistajalla ei ole oikeutta, joten toimenpiteiden lainmukaisuus tulee erikseen varmistaa tai hakea lupa.

Ruoppausmenetelmät

Ruoppaus suoritetaan yleisimmin kaivinkoneella. Pitkäpuomisilla koneilla ruoppaus voidaan tehdä rannalta käsin. Pyydä tarjousta useammalta sellaiselta urakoitsijalta, joka on tehnyt onnistuneita ruoppauksia aikaisemmin. Käy tarvittaessa tutustumassa kohteisiin. Pyydä urakoitsijaa käymään paikalla ennen tarjouksen tekemistä. Pohjaliejun poistoon voi joskus käyttää myös imuruoppauskalustoa, mutta se ei yleensä ole käytännössä mahdollista, koska imuruopattu massa on erittäin vesipitoista. Imuruoppausta käytettäessä on oltava riittävä allas, johon liete pumpataan. Lietettä kertyy noin 10–20-kertainen määrä ruopattavaan tilavuuteen verrattuna.

Viipymän (hienoaineksen laskeutumiseen seisovassa vedessä kuluva aika) tulee olla riittävä, jotta lietettä ei pääse valumaan takaisin vesialueelle. Imuruoppauskohteissa on tilaajan syytä olla paikalla koko työn ajan. Työssä on syytä pyrkiä siihen, että ruopattu alue syvenee ulapalle päin, jotta ei synny lietettä keräävää kuoppaa. Ruopatun alueen sivuluiskat eivät saa jäädä pystysuoriksi, vaan ne tulee luiskata maalajin edellyttämään kaltevuuteen.

19.4.2024

Tontin ja vesialueen välinen raja

Maa-alueen (rannan) ja vesialueen ”juridinen” raja kulkee vesialueen keskivedenkorkeudessa. Poikkeuksen tähän tekevät ne järvet, joiden keskivedenkorkeus on säädetty lupakäsittelyssä.

Vesirakennushankkeissa tulee pyrkiä säilyttämään rannan luontainen muoto ja sen sijainti. Merkittävät toimenpiteet rannassa saattavat edellyttää myös esimerkiksi maisematyöluvan. Vesilaissa on säädetty toimenpiteistä ja rakenteista (ruoppaus, laituri...) joita voidaan suorittaa vesialueella, vaikka ei vesialuetta omistaisikaan. Rannan edessä saattaa olla kaistale vesijättöä, jonka omistaa vesialueen omistaja. Alue on tietyin edellytyksin rannanomistajan lunastettavissa.

Vesijättö on entistä vesialuetta, joka on pysyvästi muuttunut maa-alueeksi. Vesialueen täyttäminen ei muodosta vesijättöä, vaan täyttö on mahdollisesti luvaton toimenpide. Toisen omistamalle vesijätölle ei saa läjittää ilman alueen omistajan suostumusta. Vesijätölle ei yleensä muutenkaan pitäisi läjittää ainakaan ilman asianmukaista eroosiosuojausta.

Rannan täyttöjä tai pengerryksiä ei voida tehdä yhteiselle tai toisen vesialueelle ilman omistajan suostumusta. Muutoinkaan niitä ei ruoppaustöiden yhteydessä tulisi lainkaan tehdä ja joka tapauksessa niihin on lähtökohtaisesti haettava vesilain mukainen lupa aluehallintovirastolta. Edellä mainituilla kaava- ym. alueilla tarvitaan täyttöihin myös kunnan maisematyöluva. Erityisesti on huomattava, että vesijättöä ja vesialuetta täyttämällä ei voida suurentaa tilaan tai tonttiin kuuluvaa maa-aluetta. Täyttäminen ei aiheuta muutosta omistussuhteisiin, sillä täyttöalue jää aina vesijätön tai vesialueen omistajan omistukseen.

Ruoppamiseen liittyviä vesilain säädöksiä:

Haitan poistaminen (ruoppaus, niitto): Vesilaki 2:6 §

Ilmoittamisvelvollisuus: Vesilaki 2:15 §, Valtioneuvoston asetus 4:30 §

Hankkeen vaikutuksiin perustuva luvantarve: Vesilaki 3:2 §

Hankkeen ehdoton luvantarve: Vesilaki 3:3 §

Haittojen minimointivelvoite: Vesilaki 2:7 §

Tämä asiakirja PIRELY/3793/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/3793/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kulmala Aleksis 19.04.2024 08:19

Ratkaisija Iso-Tuisku Jussi 19.04.2024 08:20